

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Eusebiu Tu Pamphilu Ekklesiastikē Istorია

Eusebius <Caesariensis>

Mogvntiae, 1672

II. Remissio quartae partis Censuum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14478

ΕΥΣΕΒΙΟΥ ΕΥΣΕΒΙΙ
ΡΑΜΦΗΛΙ

ΤΟΥ ΠΑΜΦΙΛΟΥ,
ΕΙΣ ΤΟΝ ΒΙΟΝ
ΤΟΥ ΜΑΚΑΡΙΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ
τῆ βασιλέως,
Λόγος δ'.

DE VITA BEATISSIMI
IMPERATORIS
CONSTANTINI,
LIBER QUARTUS

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄.

Οπως διαρίαις ή προκοπαίς αξιωμάτων ήτιμα τῆς πλείσταις.

Τοσαύτα πράξαν βασιλεύς επ' οικόδομη και ευδοξία της εκκλησίας τῆς Θεῆς, πάντα τε προς ευφημον αἰκον της τῆ σωτηροῦ διδασκαλίας εκτελών, εδ' ε των εκτος καλωλῶρα προσημάτων και τέτοις δ' επαλληλῶρα κ' σωχεῖς ομῆ πασι τοῖς και ἔθνο οικῆσι, παντοίας διετέλει παρέχων ενεργετίας. ὡδ' ε μὲν, κοινῆ προς ἅπαντας ενδεικνύμῃ πατρικῆν κηδεμονίαν. ὡδ' ε δ' ε, των αἰταῶ γνησιζομένων ἕκασον διαφορῶρα πῦρ αξιωματι πάντα τε τοῖς πασι μεγαλοψύχω διανοια δ' ὡρα μῆρος. εδ' ἦν σκοπε διαμαρῆεν παρ βασιλέως χᾶεν αἰτεντα εδ' ε τις ἐλπίτας ἀγαθῆ τυχεῖν, ε' προς δοκηθέντος ἡσοχησεν. ἀλλ' οἱ μὲν χημάτων, οἱ ἡ κτημάτων πεισσίας ἐτύχανον ἄλλοι ὑπαλικῶν αξιωμάτων οἱ ἡ συκλήτε τιμῆς οἱ ἡ των ὑπατων πλείσταις δ' ἡ γημόνες ἐχημαῖζον. κομητων δ' οἱ μὲν, προς τατάγματῃ ἡξῆεντο οἱ δ' ε, δ' ὡτέρες οἱ δ' ε, ἡξῆτε διασημοτάτων δ' ὡσαύτως και ἐτέρων πλείστων αξιωμάτων, μῆροι ἄλλοι μετέχον εἰς ἡδ' τὸ πλείονας τιμᾶν, διαφορῶρα ἐπενόει βασιλεύς αξίας.

CAPUT I.

Qualiter donis ac promotionibus plurimos coonestavit.

ΤΟΤ tantisque res ad amplificatiōnem & gloriam Ecclesiæ Dei Imperator cum ageret, cunctaque eo consilio administraret ut Servatoris nostri doctrina summis omnium laudibus exciperetur, civilia interim negotia haudquaquam neglexit. Verum hac quoque in parte omnium provinciarum incolas variis & continuis beneficiis afficere nunquam destitit: nunc quidem publice erga omnes paternam quandam exhibens sollicitudinem: nunc privatim singulos ex familiaribus suis, variis ornans dignitatibus; & prolixa animi magnitudine omnia omnibus largiens. Nec eveniebat unquam, ut à scopo aberraret, qui ab Imperatore beneficium petebat: nec ullus qui bonum aliquod ab eo speravisset, ipse sua frustratus discessit. Quippe alii pecunias, alii prædia impetrabant. Alii Consulari, alii Senatoria dignitate ornabantur. Nonnulli Consulares, plures Præfides designabantur. Comites verò, alii primi ordinis fiebant, alii secundi, alii tertii. Porro Perfectissimatu, & aliis plurimis ejusmodi dignitatum titulis, innumerabiles alii donabantur. Namque Imperator quo plures honore afficeret, varias dignitates excogitaverat.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄.

Ἡν χωρήσει του τετάρτου μέρους τῆ κήσαν.

Πως ἡ τῆ το κοινόν των ανθρώπων ευθυμῆσαι παρεσκευάζε, σκοπήσεν αν τις εἰς εἰς βιωφελῆς εδ' ε δια πάντων ἐλθόντῃ, εἰσέτι μῆ γνησιζομένε πῶρα εἰγῆματῃ. των κατ' εἰτος εἰσφορῶν των ὑπερ της χώρας σωτελῶρα.

CAPUT II.

Remissio quarta partis censuum.

Quantoperè vero studuerit, ut universo hominum generi hilarem ac tranquillam vitam præstaret, vel ex hoc uno exemplo percipi potest, quod ad vitam hominum in primis utile, & generaliter ad omnes propagatū, etiamnum

communi omnium sermone celebra-
tur. Ex annuis tributis quæ terræ no-
mine conferebantur, quartam detra-
hens partem, agrorum possessoribus
donavit: adeo ut si hujus annuæ detra-
ctionis rationem inieris, quarto quoque
anno fructuum Domini à præstatione
tributaria immunes essent. Quod qui-
dem lege sancitum, & in futurum tem-
pus confirmatum, non præsentibus mo-
do, verum etiam liberis posterisque
eorum, perpetuam nullaque oblivione
delendam Imperatoris beneficentiam
præstitit.

CAPI T III.

Peræquatio ac relevatio censuum.

Iam verò cum nonnulli terræ descri-
ptiones & jugationes à superioribus
Principibus factas reprehenderent, a-
groisque suos nimium oppressos esse que-
rerentur, hic etiam Princeps justitiæ le-
gibus obtemperans, peræquatores mit-
tebat, qui à supplicantiis damnum de-
pellerent.

CAPI T IV.

*Quomodo in pecuniariis causis, iis qui causa
cecciderant, ipse de suo largiebatur.*

Quin etiam quoties inter duos liti-
gantes sententiam pronuntiave-
rat, ne forte is qui causa ceciderat, tri-
stior eo secundum quem lis dicta erat
abscederet, ex propriis bonis donabat
victis, interdum prædia, nonnunquam
pecunias: hac ratione efficiens, ut vi-
ctus non minus quam is qui causam ob-
tinuerat, letus domum rediret, utpote
qui in conspectum Principis venire me-
ruisset. Neque enim fas esse existima-
bat, ut qui coram tanto Principe stetit-
set, maestus unquam ac tristis recede-
ret. Proinde uterque litigantium læto
ac renidenti vultu ex judicio redibat:
& Imperatoris animi magnitudo cun-
ctis admirationi erat.

CAPI T V.

*Scytharum per signum crucis devictorum
subactio.*

Quid hic necesse est quasi obiter
commemorare, quomodo ille bar-
baras gentes sub Imperii Rom. ditione
redegit: qualiter indominatas antehac,
nec ulli unquam parere suetas Scytharum
Sarmatarumque nationes, primus
sub jugum misit, ac per vim eò adegit, ut
vel invitati dominos agnoscerent Roma-

μένων, τὴν τετάρτην ἀφελὼν μοίρων, τὰς τῶν
ἀγρῶν δευτέραις ἐδωρέτο ταῦτα, ὡς τὰς
χρῶμας τὴν καὶ ἑτέραν ἀφαιρῶν, δὲ καὶ τῶν
ἰσῶν συμβαίνειν ἐνιαυτῶν ἀνεσφορεῖται
δαυτὰς τῶν καρπῶν οἰκητορας, ὁ δὲ καὶ
κυσῶθεν, κρατήσαντε καὶ εἰς τον μελέπαιον
νον, εἰ τοῖς παρεσσι μόνον, ἀλλὰ καὶ παισὶ αὐ-
τιῶν διαδόχοις τε τοῖς τέτων, ἀλλήσων ἐ δὲ αὐτῶν
σαν παρήχε τὴν βασιλέως χάριν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ΄.

Εξισώσεις καὶ βεβαρημένων κιστων.

Ἐπειδ' ἑτεροταῖς τῶν πρότερον κρα-
των τῆ γῆς καταμετρήσας καταμέτρο
το, βεβαρῆσαι αὐτῶν τὴν χώραν κατα-
μενοι, πάλιν κἀνταῦθα θεσμῶν δικαιοσυν-
ανδρας ἐξισώσας κατέπεμπε, τὰς τῶν ἀγ-
ρῶν τοῖς δευτέροις παρεξόντας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ΄.

*Οτι τοῖς ἐν χρηματικαῖς δίκαις ἠτῆθῆσαν αἰσῶν
οἰκίων ἰχαρίζετο.*

Ἄλλοις δικάσας βασιλεύς, ὡς ἀνὰ μὴν τῆ
ἀληθῆν παρ' αὐτῶν μέτρον ἦσαν ἀπα-
λάτῃσιν, χαίρων ἐδωρέτο ἔ νενηκίται, ὡς
οἰκίων τοῖς νενηκίταισιν, ἀρὶ μὲν κτημα-
ἀρὶ ἢ χημέλια. ἔ κρατήσαντε οἰκῶν οἰκῶν
χαίρων τὸν ἠτῆθῆσα ὡς δὲ αὐτῶν αὐτῶν
αὐτῶν θεῶν ἀξιοθῆσα: μὴ γὰρ εἶναι αὐτῶν
τοσῶτω βασιλεῖ ὡς αὐτῶν, καὶ ἠτῆθῆσα
λυπηρὸν ἀπαλλάτῆσαι. ἔτω δ' ἰσομε-
Φαιδροῖς καὶ μεδιῶσι προσώποις ἀνδρῶν
δίκης. ταῦτα δ' ἐκράτει τὰς πάντας τῶν
σιλέως μεγαλονοίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄.

*Σκυθῶν ὑποταγή εἰς τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ καὶ
νικηθῆσαν.*

Τὶ ἴδῃ μέχρι λόγου πάρερον πινεῖται
ὡς τὰ Βαβυλῶνα Φύλατῃ Ρωμαίων
δὲ πῆταπεν δεχθῆ. ὡς τὰ Σκυθῶν ἐ Σαυ-
μαλῶν γῆν μὴ πρότερον δ' αὐτῶν μεμα-
κότα, πρῶτος αὐτῶν ὑποταγῶν ἠγάγετο
ταῖς ἡγεῖσθαι Ρωμαίους, καὶ μὴ θελοῦσας αὐ-
τα γὰρ καὶ